

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
บ้านรวมมิตร หมู่ที่ 2 ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้วิจัย : นายศรีมูล ชัยสุวรรณ

ปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ปีการศึกษา : 2552

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา อุปโยคิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ประวิทย์ เอกเจริญสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นกลุ่มผู้นำชุมชน องค์กร ผู้ประกอบการบ้านรวมมิตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ทั้งหมด จำนวน 62 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนการสนทนากลุ่มได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ในลักษณะการพรรณนา และผลที่ได้จากการวิจัยนำมาใช้เป็นข้อมูลในการเสนอแนะในการสร้างการมีส่วนร่วม

ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยภาพรวมมีระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีระดับน้อย

ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ การให้ความรู้กับคนในชุมชน เป็นการอนุรักษ์ พัฒนาที่น่าสนใจ ชุมชนมีความรู้พื้นฐานในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม สนใจที่จะมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมดำเนินการ และชุมชนให้ความสำคัญ

ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมประเภททำทัวร์ การจัดกิจกรรมประเภทพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกลุ่มองค์กรที่เกี่ยวข้องมีผลต่อการมีส่วนร่วมตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ ประเภทหรือรูปแบบในการอนุรักษ์ พัฒนา แหล่งท่องเที่ยวควรจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพราะชุมชนมีส่วนร่วมน้อย และในการจัดการอนุรักษ์ พัฒนาควรจัดให้มีความต่อเนื่องชัดเจน ไม่ควรที่จะจัดเฉพาะกลุ่มผู้ได้รับประโยชน์เพียงอย่างเดียว ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดให้มากยิ่งขึ้น

การรณรงค์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรที่จะร่วมมือกันวางแผนพัฒนาการอนุรักษ์ ตามที่ชุมชนต้องการ

Abstract

Thesis Title : Participation in the Development and Conservation of Eco-Tourism Sites in Ban Roummit Village, Moo 2, Mae Yao Sub-District, Muang District, Chiangrai Province

Author : Mr. Srimoon Chaisuwan

Degree : Master of Arts

Major Filed : Social Science for Development

Academic Year : 2009

Thesis Advisors :

Associate Professor Dr. Preecha Upayokin Major Advisor

Mr. Pravit Ekcharoensook Co – Advisor

The purpose of this study aimed to investigate the community residents' participation in developing and conserving their eco-tourism sites in Ban Roummit Village, Moo 2, Mae Yao Sub-District, Muang District, Chiangrai Province, and the factors affecting the community residents' participation in developing and conserving their eco-tourism sites in Ban Roummit Village, Moo 2, Mae Yao Sub-District, Muang District, Chiangrai Province. For data gathering, 62 leaders of their communities, organizations, and entrepreneurs were randomly sampled. The research instruments drawn for this study were a questionnaire, and group discussion. The data with applications of the on-going strategies for their participation were systematically analyzed by frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation; and were then presented with the narrative technique.

The findings of the study revealed that their participation in developing and conserving eco-tourism sites in Ban Roummit Village, Moo 2, Mae Yao Sub-District, Muang District, Chiangrai Province were all averaged at a moderate level in terms of their development and conservation of eco-tourism sites, the management of eco-tourism tour programs, and eco-tourism conservational activities, respectively.

In addition, the internal factors affecting their participation in developing and conserving their eco-tourism sites were all averaged at a higher level in terms of the community residents' academic services, the development and conservation of interesting eco-tourism sites, the community residents' available databases, the community residents' participation, and the community residents' importance of their participation in developing and conserving eco-tourism sites.

Otherwise, the external factors affecting their participation in developing and conserving their eco-tourism sites were all averaged at a higher level in terms of the types of tour programs, tourist attractions development, and the involved organizations' financial supports.

In terms of the community residents' participation in developing and conserving their natural resources, their tree plantation was not only done by the community residents' charities during important holidays, but the community residents' and community committees' participation in their deforestation and fire prevention was also proceeded twice a year and during every November and December. As a result, these led to the harmonies of natural resources and balanced forestation; moreover, unpleasant elephant drops found in their communities used for both bio-gases and Sa paper production were more supported for their elimination of air pollution, as well as environmental prevention.

In terms of the suggestions for the community residents' participation in developing and conserving eco-tourism sites, it was recommended that the provision for the enhancement of the the communities' various conservational activities, and the involved participants' continuing activity management, and participation in effectively managing tourist attractions in Ban Roummit Village be both needed.

Also, the on-going strategies for the communities' participation in developing and conserving tourist attractions in Ban Roummit Village, it was suggested that the provision for the enhancement of the communities' cooperation in their conservational plans be required.